

LENKA VYBÍRALOVÁ

narozena 1954 v Jičíně.

Vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze u prof. M. Hegara v ateliéru knižní kultury a písma. V současné době žije v Praze a věnuje se především ilustraci knih a časopisů, určených dětem a mládeži.

Knihy, které ilustrovala:

- S. Hrnčič: Kapsa ohnivého mloka, 1983
M. Lukešová: Kde sloni dávají dobrou noc, 1984
Z. Špůrová: Nejnovější novinky pro chlapečka v nemocnici, 1986
P. Glocek — V. Majerník: Vodníková kmotra, 1987
H. Doskočilová: Kuba a barvy, 1988
H. Doskočilová: Kuba a počasí, 1988
H. Doskočilová: Kuba a rozbité koleno (v tisku)

Účast na výstavách:

- 1981 Bienale, Lahti
1982 Soudobá česká písmařská tvorba, Praha
1982, 1988 Bienále grafiky, Brno
1983, 1987, 1988 Nejhezčí dětem — putovní výstava nakladatelství Albatros
1986 Salon European de la Carte Postale, Strasbourg

131. výstava v rodném statku Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1989. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Městské kulturní středisko v Sobotce, pobočka KPVO v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV. v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež. v Praze.

Vytiskly Tiskařské závody, n. p., provoz 77, Mn. Hradiště.

LENKA VYBÍRALOVÁ

ILUSTRACE

RODNÝ STATEK

VÁCLAVA ŠOLCE

SOBOTKA, KVĚTEN 1989

Lenka Vybíralová

Soubor pro děti a mládež

VODNÍKOVA KMOTRA

Kdysi dávno, velice dávno šla údolím Plakánkem venkovanka. Vracela se z trhu, který byl každou sobotu v nedaleké obci. A poněvadž trhy byly v té době důležitou událostí, začalo se té osadě říkat Sobotka.

Žena měla žízeň, a tak se sklonila nad studánkou, aby se napila. Ale v té chvíli se z vody vynořil vodník, chytil ji za jazyk a řekl: „Buď nám půjdeš za kmotru, nebo tě utopím!“

Co jiného ženě zbývalo? Druhý den tedy před jejím domem zastavil kočár s koňmi a vodníkem, který křikl: „Nasedej, kmotro!“

Venkovanka si oblékla sváteční šaty, vzala výbavičku pro malé vodníčátko, sedla do kočáru a už letěli s větrem o závod. U jezera koně zastavili, vodník je popleskal, kočár zmizel, koně se proměnili v žáby a ty skočily do vody.

Vodník švihl vrbovým prutem do jezera, voda se rozestoupila a před nimi byla pěkná cesta. Překvapená žena se na ni bála vstoupit, ale když jí vodník ujistil, že se jí nic nestane, následovala ho.

Došli k zelenému domečku, před kterým si s rybami a raky hrála malá vodníčata. Žena se už nebála. Pohladila vodníčátka po zelených vláskách a vodník jí představoval své synky: „Kimbrekko, Čuryk, Kvako, Sikomino, Čubrydsadzi a Pipasaryt.“

Potom ukázal na dveře, kmotra vešla a uviděla vodníkovu ženu, jak na rukou houpá malé vodníčátko, zelené, zelenější než mladá tráva. Po šesti synech se jim konečně narodilo děvčátko. Proto vodník tak velmi chtěl kmotru, proto tak prosil a hrozil.

Žena vzala vodníčátko do náručí a oblékla mu košilku a čepičku, když už byla tou kmotrou. Vodníčátko se rozplakalo: „Bre- bre- ke-ke . . .“

Kmotra je pohoupala v náručí a zazpívala mu: „Spi, maličká, spi, ať se ti zdají pěkné sny . . .“ Když vodníčátko usnulo, položila je do postýlky a popřála rodičům, aby rostlo jako z vody. Potom

vodník a vodnice kmotru pohostili. Tak chutně upravené ryby žena ještě nikdy nejedla. Po hostině dali vodníčátku jméno Žubrena a začali se loučit.

„Nepustíme tě s prázdnou, abys na nás v dobrém vzpomínala,“ řekla vodnice a nasypala ženě plný pytel rybích šupin. Vodník zas kmotře daroval udici: „Stačí hodit háček do vody, zavolat jména našich dětí a ony samy ryby na udici navěsí.“

Potom vyvedli kmotru i s dary na břeh a tam už čekaly dvě žáby. Vodník je pleskl po hřbetě, žáby se změnilly v koně, ukázal se kočár, kmotra nasedla, a než se nadála, byla před svým domem.

Chce sundat pytel s rybími šupinami, ale pytel byl těžký, jako by byl plný kamení. Sotva ho dostala z kočáru. Jak dopadl na zem, vysypaly se z něho zlaté peníze. Koně i s kočárem v té chvíli zmizeli.

Teď byla žena teprve ráda, že vodníkovi kmotrovství neodmítla. Do konce života z těch peněz žila, a když dostala chuť na ryby, vzala udici, smočila háček ve vodě a zavolala: „Kimbrekko, Čuryk, Kvako, Sikomino, Čubrydsadzi, Pipasaryt a ty, moje Žubreno!“

Nosili by jí ryby na udici asi dodnes, ale kmotra zemřela a udice se ztratila. Kdybyste ji náhodou našli, zkuste zavolat jména vodníčat. Ještě možná žijí a snad vám sama Žubrena rybu přinese. Uplynulo mnoho let a Plakánkem šla malířka. Nevíme, koho potkala, ale podle vystavených obrázků se zdá, jako kdyby byla také vodníkovou kmotrou. A když se podíváme na další kresby, vidíme, že je snad i kmotrou bludiček, divoženek, trpaslíků, srnek, zajíců, veverek a nejrůznějších ryb i ptáků. A ještě květin, stromů . . . Ne, dál už nebudeme pokračovat. Raději se podívejte na všechny její obrázky, které k vám do Sobotky zavítaly.